

LİMİTED ŞİRKETLERDE MÜDÜRLER KURULU BAŞKANINA TANINAN ÜSTÜN OY KURALI SORUNU

Mustafa YAVUZ*

Öz

6102 sayılı Türk Ticaret Kanununa göre limited şirketlerde birden fazla gerçek veya tüzel kişinin müdür olarak görevlendirilmesi mümkündür. Böyle bir durumda bunlardan biri, şirketin ortağı olup olmadığına bakılmaksızın, genel kurul tarafından müdürler kurulu başkanı olarak atanacaktır. Birden fazla müdürün varlığı halinde, bunların çoğunlukla karar alması esas olmakla birlikte, oylarda eşitlik halinde başkanın oyu üstün sayılacaktır. Buna karşın şirket sözleşmesinde, müdürlerin karar almaları konusunda değişik bir düzenlemenin öngörülmesi mümkündür. Ancak TTK'da ilk defa düzenlenmiş olan müdürler kurulu başkanına tanınan üstün oy kuralının, özellikle iki müdürlü limited şirketlerde sorunlara neden olması veya yaşanmakta olan mevcut sıkıntıları derinleştirilmesi kuvvetle muhtemeldir. İşte bu çalışmada, söz konusu üstün oy kuralı bütün yönleriyle ve eleştirel bir bakış açısıyla değerlendirilmiş, ayrıca konuya ilişkin sorunlar ve çözüm önerileri üzerinde durulmuştur.

Anahtar Sözcükler: Limited şirket, müdür, müdürler kurulu başkanı, üstün oy, şirket sözleşmesi.

1. GİRİŞ

6102 sayılı Türk Ticaret Kanununa (T.C. Yasalar, 14.02.2011) (TTK) göre limited şirketlerin zorunlu organları, genel kurul (ortaklar kurulu) ve müdür/müdürler kuruludur. Yönetim ve temsil organı olan müdür/müdürler kurulu, kanunla veya şirket sözleşmesi ile genel kurula bırakılmamış bulunan yönetime ilişkin tüm konularda karar almaya ve bu kararları yürütmeye yetkilidir.

TTK'da, limited şirketlerde müdürlerin ve bunların yapısına ilişkin önemli değişiklikler yapılmıştır. Bu değişikliklerden biri ise, müdür sayısının birden fazla olması halinde aralarından birinin başkan olarak seçilmesi ve kararlarda eşitlik olması durumunda başkanın oyuna üstünlük tanınmış olmasıdır. Ancak, Kanunda öngörülen söz konusu "üstün oy kuralı"nın bir takım faydaları bulunmakla birlikte, derinlemesine irdelendiğinde bu kuralın limited şirket-

* Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Başmüfettişi

lerde sorunlara neden olmasının veya yaşanmakta olan mevcut sıkıntıları derinleştirmesinin muhtemel olduğu değerlendirilmektedir.

Bu çalışmamızda, TTK hükümleri çerçevesinde, limited şirketlerde müdürler kurulu başkanına tanınan üstün oy kuralı ile bu kuralın uygulamada sebep olacağı sorunlar ve bu sorunlara ilişkin çözüm önerileri üzerinde durulacaktır.

2. LİMİTED ŞİRKETLERDE MÜDÜRLER KURULU

Limited şirketlerin yönetimi ve temsili şirket sözleşmesi ile düzenlenir. Şirketin yürütme organı olan müdür, kuruluşta şirket sözleşmesiyle atanır; daha sonraki dönemlerde ise genel kurul tarafından seçilir. Şirket sözleşmesi ile yönetim ve temsil yetkisi, **müdür sıfatını taşıyan bir veya birden fazla ortağa veya tüm ortaklara ya da üçüncü kişilere** verilebilir. Ancak en azından bir ortağın, şirketin yönetim hakkına ve temsil yetkisine sahip olması zorunludur (TTK md. 623). Bu halde limited şirketlerde müdür, tek kişi olabileceği gibi birden fazla kişi de olabilir. Hatta gerçek kişiler yanında tüzel kişilerin de şirket müdürü olması mümkündür. Şirket müdürünün/müdürlerinden birinin tüzel kişi olması halinde bu tüzel kişi, müdürlük görevini kendisi adına yerine getirecek bir gerçek kişiyi belirler.

TTK'nın 624/I. maddesi gereğince, limited şirketin birden fazla müdürünün bulunması halinde, bunlardan biri, şirketin ortağı olup olmadığına bakılmaksızın, genel kurul tarafından müdürler kurulu başkanı olarak atanacaktır. Müdürler kurulu başkanının genel kurul tarafından seçilmesi esas olmakla birlikte, genel kurul bu yetkisini müdürler kuruluna devredebilir. Zira bahsi geçen görev, Kanunun 625. maddesinde genel kurulun devredilemez ve vazgeçilemez görevleri arasında sayılmamıştır. Başkan olan müdür veya tek müdürün bulunması halinde bu kişi, genel kurulun toplantıya çağırılması ve genel kurul toplantılarının yürütülmesi konularında olduğu gibi, genel kurul başka yönde bir karar almadığı ya da şirket sözleşmesinde farklı bir düzenleme öngörülmediği takdirde tüm açıklamaları ve ilanları yapmaya da yetkilidir.

Hemen belirtelim ki, müdürler kurulunda kararlar, temsil edilen pay oranına göre alınmaz. Ortak olsun veya olmasın **her müdür bir oy hakkına** sahiptir. Müdürler, oylarını toplantılarda kural olarak açık kullanırlar. Ancak şirket sözleşmesinde hüküm bulunması veya müdürlerden birinin istemidurumunda oylamanın gizli olarak gerçekleştirilmesi de mümkündür. (Yıldırım, 2007, 137)

3. MÜDÜRLER KURULU BAŞKANININ ÜSTÜN OYU

TTK'nın 624/III. maddesinde, **“Birden fazla müdürün varlığı halinde, bunlar çoğunlukla karar alırlar. Eşitlik halinde başkanın oyu üstün sayılır. Şirket sözleşmesi, müdürlerin karar almaları konusunda değişik bir düzenleme öngörebilir.”** hükmüne yer verilmiştir. Anılan hüküm uyarınca, bir limited şirkette genel kurul tarafından seçilen veya şirket sözleşmesiyle atanan birden fazla müdürün olması halinde bunlar toplam sayının çoğunluğu ile karar alacak, ancak eşitlik halinde ise müdürler kurulu başkanının oyu üstün sayılacak, bir başka deyişle karar, müdürler kurulu başkanının oyu istikametinde alınmış olacaktır. Bu durumda, başkanın bulunduğu tarafa göre öneri ya kabul edilmiş olacak ya da reddedilmiş sayılacaktır. Ancak bu düzenleme, müdürler kurulu başkanının birden fazla oya sahip olduğu şeklinde anlaşılmamalıdır. Tekrar ifade etmek gerekirse **sadece oyların eşitliği halinde** başkanın üstün oyu mevcuttur. Ayrıca müdürler kurulu başkanını yönetim bakımından üstün bir hakka sahip değildir. Tek ayrıcalık, oyların eşitliği durumunda tanınan üstün oydur.

Getirilen düzenlemeye ilişkin olarak söz konusu hükmün gerekçesinde; **“Başkanın üstün oyu, yönetim organındaki kitlenmeyi çözen ve şirketi çalışabilir konumda tutan bir araçtır. Kurucuların (ortakların) kabul ettiği ‘başkanın üstün oyu’ çözümünü kanun koyucunun reddetmesinin haklı ve ikna edici bir gerekçesi yoktur. Bu sistemin temel hukuk kurallarına uymadığı itirazının ise dayanaktan yoksun olduğunda yeni öğreti görüş birliği içindedir.”** denilmektedir. (Türk Ticaret Kanunu Tasarısı Adalet Komisyonu Raporu, Esas No:1/324, S.Sayısı:96) Öncelikle ifade edelim ki, müdürler kurulu başkanına tanınan üstün oy kuralı, müdür sayısının birden fazla olduğu hallerde uygulanacaktır. Bir başka ifadeyle söz konusu kural, limited şirketin iki, üç, dört, beş ya da daha fazla müdüre sahip olduğu hallerde geçerlidir.

Belirtmek gerekir ki, mevzuatımızda oyların eşitliği halinde başkanın bulunduğu tarafın görüşü doğrultusunda (başkanın oyu istikametinde) karar verilmiş olunacağına veya başkanın katıldığı tarafın üstün tutulacağına (çoğunlukta sayılacağına, itibar edileceğine, belirleyici olacağına, teklifin kabul edilmiş sayılacağına) ya da başkanın oyunun iki sayılacağına ilişkin birçok kanuni düzenleme bulunmaktadır. Örneğin; Anayasa Mahkemesi Genel Kurulu, Sayıştay'ın Genel Kurulu, Temyiz Kurulu, daireler kurulu ve rapor değerlendirme kurulu, Yüksek Seçim Kurulu, Türk Standartları Enstitüsü yönetim kurulu, Akreditasyon Kurumu yönetim kurulu, Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketi yönetim kurulu, Tıpta Uzmanlık Kurulu, Türkiye

Futbol Federasyonu Tahkim Kurulu, Devlet Desteklerini İzleme ve Denetleme Kurulu, Merkez Bankası meclisi ve yönetim komitesi, belediye meclisleri ve encümenleri, hal hakem heyetleri, organize sanayi bölgesi müteşebbis heyet ve yönetim kurulları ile Vergi Usul Kanunu uyarınca oluşturulan takdir, tadilat ve zirai kazançlar il komisyonları ile özel komisyonların karar alma mekanizmalarında başkanın oyuna üstünlük tanınmıştır. Ancak, bu kurul, komite, komisyon, heyet ve meclislerin yapısı irdelendiğinde, bunların neredeyse tamamının beş ve daha fazla kişiden meydana geldiği görülmektedir. Dolayısıyla, sayılan birimlerde başkanın oyunun üstün sayılması kuralının kolay ve sorunsuz bir şekilde uygulanması mümkündür.

TTK'daki düzenlemeye geri dönecek olursak getirilen yenilik, madde gerekçesinde de belirtildiği üzere, şirket yönetiminde karşılaşılan kilitlenmeleri çözmede yardımcı olabilecektir. Ancak aynı hüküm, limited şirket ortakları arasında anlaşmazlıkların ortaya çıkmasına, var olan problemlerin derinleşmesine, hatta şirketin dağılmasını dahi gündeme getirebilecek niteliktedir. **Zira iki kişiden olan müdürler kurulunda bu sorun ve sıkıntılar çok daha fazla görülecektir.** Örneğin, iki ortaklı ve her birinin pay oranı %50 olan bir limited şirkette, iki ortak da müdür olarak atanmış olsun. Aralarında bir şekilde anlaşıp, kanuni zorunluluğu yerine getirmek üzere iki müdürden birinin müdürler kurulu başkanı olarak görevlendirildiğini kabul edelim. Başkan ataması sonrasında iki müdürün şirketin yönetimine ilişkin bir konuda ayrılığa düşmesi halinde, her ikisi de şirketin yarısına sahip olmasına ve her birinin bir oy hakkı bulunmasına rağmen, TTK'nın başkana tanıdığı "üstün oy ayrıcalığı" nedeniyle müdürler kurulu başkanının savunduğu görüş kabul edilmiş olacak ve buna göre işlem tesis edilecektir. Şirket için küçük sayılacak kararlar açısından bu durum önemli olmamakla birlikte, hayati olarak nitelendirilebilecek kararlar yönünden ise bu kural büyük sıkıntıların yaşanmasına neden olabilecektir. (Yavuz, 12.10.2012) Dolayısıyla, iki kişilik müdürler kurulunda, başkana tanınan üstün oy kuralı, uygulamada sorun ve zorluklar çıkartacak niteliktedir. Bir başka husus da, iki müdürü bulunan limited şirketlerde hangisinin müdürler kurulu başkanı olacağıdır. Nitekim müdürler kurulu başkanı olan kişi, oyların eşitliği halinde üstün oya sahip olacaktır. Bu ise ihtilafa düşülen her konuda müdür kurulu başkanının görüşü yönünde karar alınması anlamına gelmekte, dolayısıyla bu durummüdürler kurulu başkanlığını oldukça önemli hale getirmektedir.

Diğer taraftan, müdürler kurulunun üç kişiden oluştuğu hallerde de söz konusu sıkıntıların yaşanması kuvvetle muhtemeldir. Öncelikle ifade edelim ki, üç kişiden oluşan bir müdürler kurulunda, toplantıda üç müdür de hazır bulunmuşsa sorun yaşanmayacaktır. Zira bu durumda, toplantıda görüşülen teklif üzerinde oybirliği sağlanmamışsa, söz konusu teklif oy çokluğu (2'ye karşı 1 oyla) ile ya kabul edilmiş ya da reddedilmiş olacaktır. Ancak, toplantıya bir müdürün katıl(a)maması halinde ne olacaktır? Hemen belirtelim ki, diğer iki müdür toplantı yeter sayısını¹ oluşturduğu için karar almaya yetkilidir. Peki, toplantıda hazır bulunan veya teklif hakkında karar alması gereken iki müdür arasında görüş ayrılığı varsa ne yapılacaktır? Kanaatimizce, söz konusu müdürlerden biri aynı zamanda müdürler kurulu başkanı ise eşitlik halinde başkanın oyu üstün sayılacaktır. Ancak, toplantıya iştirak eden her iki müdür de müdürler kurulu başkanı değilse, TTK'nın 624/III. maddesi hükmü uygulanamayacak ve dolayısıyla karar alınamamış olacaktır.

4.MÜDÜRLERİN KARAR ALMALARI KONUSUNDA ŞİRKET SÖZLEŞMESİNDE FARKLI BİR DÜZENLEMESİNE YER VERİLEBİLMESİ

TTK'nın 624/III. maddesinde yer alan **“Şirket sözleşmesi, müdürlerin karar almaları konusunda değişik bir düzenleme öngörebilir.”** hükmü uyarınca şirket sözleşmesinde yer verilecek bir hükümlerle üstün oy kuralından sapılması (ayrılınması) mümkündür. Şirket sözleşmesine böyle bir hüküm, kuruluş sırasında konulabileceği gibi sonradan sözleşme değişikliği yapılarak da konulabilir. Ancak şirket sözleşmesinde herhangi bir düzenleme olmadıkça Kanunun müdürler kurulu başkanına tanımış olduğu üstün oy kuralı geçerlidir. Durum böyle olmakla birlikte kanaatimizce, şirket sözleşmesinde bu yönde bir hüküm olmasa bile limited şirket müdürleri TTK'da öngörülen üstün oy kuralını uygulamayabilir. Örneğin; bir limited şirkette iki müdürün bulunduğunu varsayalım, bunlar karar almalarını gerektiren bir konuda ihtilafa düşmüş olsunlar. Kanunun 624/III. maddesi uyarınca bu durumda (eşitlik halinde) müdürler kurulu başkanının oyu üstün sayılmaktadır. Ancak, müdürlerin anılan Kanun hükmüne uymaları zorunlu değildir. Zira müdürler, bütün

1 TTK'da limited şirketlerde birden fazla müdürün olması halinde bunların toplantı yeter sayısının ne olduğuna ilişkin bir hüküm bulunmamakla birlikte, karar yeter sayısı özel olarak düzenlenmiştir. Bu hususta anılan Kanunun 624/III. maddesinde, **“Birden fazla müdürün varlığı halinde, bunlar çoğunlukla karar alır.”** denilmektedir. Dolayısıyla, birden fazla müdüre sahip olan limited şirketlerde müdürler kurulunun toplantı yeter sayısı, mevcut üyelerin çoğunluğudur. Toplantı yeter sayısı da doğal olarak bundan az olamayacaktır. Uygulama da bu yöndedir.

kararları oybirliği ile alacakları, oybirliğinin sağlanamadığı durumlarda ise kararın reddedilmiş olduğu yönünde bir uygulama geliştirebilir. Buna karşın, bu durumun yargıya intikal etmesi halinde ise yargı organlarının TTK'nın söz konusu hükmünü dikkate alacağını da belirtelim.

5. SONUÇ

6102 sayılı Türk Ticaret Kanununa göre limited şirketlerde birden fazla kişi, müdür olarak görevlendirilebilecektir. Birden fazla müdürün seçilmesi durumunda, bunlardan biri genel kurul tarafından müdürler kurulu başkanı olarak atanacaktır. Ayrıca, birden fazla müdürün varlığı halinde, müdürler çoğunlukla karar alacaktır. Ancak eşitlik halinde başkanın oyu üstün sayılacaktır. Bununla birlikte, müdürlerin karar almaları konusunda şirket sözleşmesinde farklı bir usulün belirlenmesi mümkündür.

Kanaatimizce, müdürler kurulu başkanına tanınan üstün oy kuralı, özellikle iki müdürlü limited şirketlerde sıkıntı olabilecek niteliktedir. İki müdür arasında görüş farklılığı çıkması halinde, sırf müdürler kurulu başkanı olmasından dolayı, başkanın savunduğu görüş karara dönüşecektir. TTK'yı hazırlayan Bilim Komisyonunun Başkanı Prof. Dr. Ünal Tekinalp (Tekinalp, 2013, 522) dahi iki müdürden oluşan limited şirketlerde, sözleşmede düzenleme yapılarak müdürler kurulu başkanına tanınan üstün oy kuralının kaldırılması gerektiğini ifade etmektedir.

Söz konusu üstün oya ilişkin düzenleme, emredici nitelikte değildir. Şirket sözleşmesinde bu kuraldan vazgeçilmesi mümkündür. Müdürler kurulu başkanının üstün oya sahip olmasını istemeyen ve kanuni düzenlemenin dışına çıkmak isteyen limited şirketler, sözleşmelerinde değişiklik yapabilecektir. Bu kapsamda, şirket sözleşmelerindeki “Şirketin İdaresi” başlıklı maddesine, “Müdürler kurulunda oyların eşitliği halinde, müdürler kurulu başkanının üstün oyu yoktur.” ya da anonim şirket yönetim kurullarında olduğu gibi “Müdürler kurulunda oylar eşit olduğu takdirde, o konu gelecek toplantıya bırakılır. İkinci toplantıda da eşitlik olursa söz konusu öneri reddedilmiş sayılır.” şeklinde bir hüküm eklenebilecektir. Ancak, şu da bir gerçek ki, TTK'nın yürürlüğe girmesinin üzerinden yaklaşık 22 ay gibi bir zaman geçmesine rağmen ülkemizde ticaret siciline kayıtlı olan ve en az iki müdürü bulunan limited şirketlerin neredeyse tamamına yakını sözleşmelerinde bu hususta düzenleme yapmamıştır. Belirtmek gerekir ki, şirket sözleşmesinde bir düzenleme yapılmazsa, müdürler kurulu başkanı üstün oya sahip olmaya devam edecektir.

TTK'ya göre bahsi geçen üstün oy kuralı genel, şirket sözleşmesinde düzenleme yapılması ise istisnaidir. Ancak, yaşanması muhtemel sorunlar ile limited şirketlerin yapısı da dikkate alınarak söz konusu kuralın genel olmaktan çıkartılması ve istisnai hale getirilmesi (limited şirketlerin isterlerse şirket sözleşmesinde düzenleme yaparak oyların eşitliği halinde müdürler kurulu başkanına üstü oy hakkı tanınması), ayrıca müdürler kurulunun iki kişiden oluştuğu durumlarda bu kuralın uygulanmayacağına Kanunda açıkça düzenlenmesi uygun olacaktır. Başka bir alternatif ise TTK'da anonim şirketlerde yönetim kurulları için öngörülen hükme¹⁶ benzer bir hükmün limited şirketler için de getirilmesi veya en azından anılan hükmelimited şirketler bakımından atıf yapılmasıdır.

KAYNAKÇA

Tekinalp, Ünal (2013). **Sermaye Ortaklıklarının Yeni Hukuku**. İstanbul, 3. Baskı, Vedat Kitapçılık.

Türk Ticaret Kanunu Tasarısı Adalet Komisyonu Raporu, Esas No:1/324, S.Sayı:96.

T.C. Yasalar (14.02.2011). **6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu**. Ankara: Resmi Gazete (27846 sayılı).

Yavuz, Mustafa (12.10.2012). **Limitet Şirketlerde Müdürler Kurulu Başkanının Atanması ve Sonrasında Karşılaşılabilecek Sorunlar**. Dünya Gazetesi.

Yıldırım, Ali Haydar (2007). **Türk Ticaret Kanunu Tasarısına Göre Limited Ortaklık Müdürünün Hukuki Durumu**. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi) İzmir, Dokuz Eylül Üniversitesi.

2 TTK'nın 390/III. maddesi; "Oylar eşit olduğu takdirde o konu gelecek toplantıya bırakılır. İkinci toplantıda da eşitlik olursa söz konusu öneri reddedilmiş sayılır." şeklindedir.